

Vår ref.:
26/50580-4
26/168328

FYLKESTINGSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
	<utvalg>	<dato>

Høring – Forslag til ny ruteplan for kysttruten Bergen-Kirkenes

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Nordland fylkesting viser til fylkestingets høringssvar fra februar 2026 til Oslo Economics' rapport om et best mulig transportsystem langs kysten. Vurderingene og anbefalingene i høringssvaret er svært relevante og må legges til grunn for behandlingen av ny ruteplan og den videre utviklingen av kysttruten Bergen–Kirkenes.
2. Nordland fylkesting krever at havner i Nordland med vesentlige godsvolumer, eller betydelig potensial for vekst i godsvolumene, gis en liggetid på minimum 30 minutter der dagens anløpstid ikke gir tilstrekkelig tid til effektiv godshåndtering. Fylkestinget avviser samtidig enhver reduksjon i eksisterende liggetider ved havnene i Nordland.
3. Nordland fylkesting avviser at skipene kan forlate kai før oppsatt avgangstid. Rutetidene skal være bindende og sikre et forutsigbart transporttilbud for passasjerer og gods.
4. Nordland fylkesting ber Samferdselsdepartementet snarest utrede separate sommer- og vinterruter i tett dialog med regionale og lokale aktører. Dette vil styrke regulariteten, gi mer effektiv fartøyutnyttelse, forbedre transporttilbudet for innbyggere og næringsliv samt bidra til økte lokale ringvirkninger og styrket beredskap.
5. Nordland fylkesting ber om at eventuelle endringer i kystrutens ruteplan ikke skaper samtidighetskonflikter med regionpendelen (NEX 1) på Ørnes eller svekker etablerte korrespondanser i Brønnøysund og Stamsund, jf. vurderingene i saksframlegget. Fylkestinget forutsetter at eventuelle endringer skjer i dialog med regionale myndigheter.

Bodø den 15.09.2026
Marianne Dobak Kvensjø
fylkesrådsleder
sign

Aina Johanne Nilsen
fylkesråd for finans og organisasjon
sign

Sammendrag

Samferdselsdepartementet har sendt forslag til ny ruteplan for kysttruten Bergen–Kirkenes på høring med frist for innspill 28. oktober. Forslaget innebærer mindre justeringer i ankomst-, avgangs- og liggetidene ved havnene, samt en reduksjon i seilingsfarten på 0,2 knop for å styrke regulariteten under krevende værforhold.

Departementet ber også om innspill til hvorvidt skipene bør kunne forlate kai før ordinær avgangstid når all last er håndtert og alle passasjerer er om bord. Videre etterspørres synspunkter på en sesongtilpasset seilingsplan med egne sommer- og vinterruter. Bakgrunnen er at skipene i vintersesongen, når de ikke seiler til Geiranger og omegn, blir liggende ved kai i Ålesund i om lag ti timer på nordgående rute for å følge den oppsatte ruteplanen videre nordover.

Bakgrunn og fakta

Samferdselsdepartementet (SD) har sendt forslag til ny ruteplan for kyststruten Bergen–Kirkenes på høring til berørte aktører og interessenter, med opprinnelig høringsfrist 8. september 2026. Den korte høringsfristen gjorde det ikke mulig å legge saken fram som ordinær høringssak for fylkestinget i møtet 22. oktober 2026. Det er imidlertid nylig blitt kjent at SD har utsatt høringsfristen til 28. oktober 2026, slik at fylkestinget likevel kan behandle saken før fristen for høringsinnspill utløper.

Forslaget innebærer mindre justeringer i ankomst-, avgangs- og liggetidene ved havnene. Endringene fremgår av rutetabellen i høringsnotatet på side 2 og 3.

Det foreslås videre en minimum liggetid på 20 minutter i havnene nord for Bodø, samt en reduksjon i gjennomsnittsfarten på 0,2 knop.

Departementet ber også om innspill til om fartøyene bør kunne forlate kai før oppsatt avgangstid når all last er håndtert og alle passasjerer er om bord.

I sommersesongen seiler rederiene kommersielle ruter til Geiranger og nærliggende områder. Resten av året er markedet begrenset, og fartøyene ligger derfor i Ålesund i om lag ti timer for å opprettholde den ordinære ruteplanen nordover. Det foreslås å innføre separate sommer- og vinterruter, der sommerruten gjelder fra 1. april til 31. oktober.

Formålet med forslagene er å gi større fleksibilitet til å håndtere krevende værforhold og seilas i værutsatte havområder innenfor ruteopplegget, og dermed bidra til bedre regularitet.

Involvering

Høringen ble sendt ut i fellesferien med opprinnelig høringsfrist 8. september 2026. Den korte høringsperioden ga ikke fylkeskommunen tilstrekkelig tid til å innhente synspunkter fra berørte aktører i Nordland. SD har senere utsatt høringsfristen til 28. oktober 2026, slik at fylkestinget likevel kan behandle saken før fristen for høringsinnspill utløper.

Fylkeskommunen videresendte høringen til kommunene umiddelbart etter mottak og oppfordret dem til å sende eventuelle innspill direkte til Samferdselsdepartementet. Andre relevante aktører har også mottatt høringen og kan sende sine innspill direkte til departementet.

Saken ble oversendt Avdeling for samfunnsutvikling i Nordland fylkeskommune ved mottak. Avdelingen vurderer at fylkestingets behandling av høringen til Oslo Economics' rapport om kyststruten i februar i år i stor grad omfatter de samme problemstillingene som reises i høringen om ny ruteplan.

Medvirkningsråd

Ved mottak av høringen ble saken umiddelbart oversendt til medvirkningsrådene for uttalelse. Det er ikke mottatt noen uttalelser.

Problemstilling

SD ber høringsinstansene særlig vurdere følgende:

1. Hvordan stiller høringsinstansene seg til forslaget?
2. Hvilke virkninger vurderer høringsinstansene forslaget kan ha, særlig med hensyn til persontransport, godshåndtering og andre virkninger for lokalsamfunnet og næringslivet?
3. Med en ny ruteplan, bør skipene få gå fra kai før oppgitt avgangstid, dersom alt av gods og passasjerer er tatt om bord?
4. Med denne ruten blir det et lengre opphold i Ålesund på vinteren, da skipene ikke seiler til Geiranger og omegn i denne perioden. En nedkorting av denne liggetiden kan gi større fleksibilitet i resten av ruten, for eksempel ved dårlig vær. Bør departementet legge opp til separate sommer- og vinterruter?
5. Er det noe annet Samferdselsdepartementet bør vite om i forbindelse med forslaget til ruteendring?

Spørsmålene drøftes nærmere i neste avsnitt om *faglig drøfting*, samt i *fylkesrådets vurderinger og konklusjon*.

Faglig drøfting – alternative løsninger og konsekvenser

Vurdering av spm. 1 og 2: Tabellen nedenfor viser gjeldende rutetider og foreslåtte endringer i ankomst-, avgangs- og liggetider ved havnene i Nordland for både nordgående og sørgående seilinger. Negative verdier angir tidligere ankomst eller avgang, eller redusert liggetid, mens positive verdier angir senere ankomst eller avgang, eller økt liggetid, sammenlignet med dagens ruteplan.

Nordgående seilas									
Havn	Nåværende ankomst	Nåværende avgang	Foreslått ankomst	Foreslått avgang	Endring ankomst (min)	Endring avgang (min)	Nåværende liggetid (min)	Foreslått liggetid (min)	Endring liggetid (min)
Brønnøysund	01:35	01:45	01:25	01:35	-10	-10	10	10	0
Sandnessjøen	04:35	04:50	04:25	04:40	-10	-10	15	15	0
Nesna	06:00	06:10	05:55	06:05	-5	-5	10	10	0
Ørnes	10:00	10:10	09:55	10:05	-5	-5	10	10	0
Bodø	13:05	15:20	13:05	15:20	0	0	135	135	0
Stamsund	19:15	19:40	19:25	19:45	10	5	25	20	-5
Svolvær	21:20	22:15	21:25	22:15	5	0	55	50	-5
Stokmarknes	01:30	01:40	01:30	01:40	0	0	10	10	0
Sortland	02:55	03:10	02:55	03:15	0	5	15	20	5
Risøyhamn	04:35	04:50	04:40	05:00	5	10	15	20	5

Sørgående seilas									
Havn	Nåværende ankomst	Nåværende avgang	Foreslått ankomst	Foreslått avgang	Endring ankomst (min)	Endring avgang (min)	Nåværende liggetid (min)	Foreslått liggetid (min)	Endring liggetid (min)
Risøyhamn	10:45	11:00	11:10	11:30	25	30	15	20	5
Sortland	12:30	13:00	13:00	13:20	30	20	30	20	-10
Stokmarknes	14:15	15:15	14:35	15:35	20	20	60	60	0
Svolvær	18:30	20:30	18:50	20:50	20	20	120	120	0
Stamsund	22:15	22:30	22:30	22:50	15	20	15	20	5
Bodø	02:30	03:30	03:00	03:45	30	15	60	45	-15
Ørnes	06:25	06:35	06:40	06:50	15	15	10	10	0
Nesna	10:25	10:35	10:40	10:50	15	15	10	10	0
Sandnessjøen	11:45	12:15	12:05	12:35	20	20	30	30	0
Brønnøysund	15:00	17:25	15:20	17:45	20	20	145	145	0

Forslaget til ny seilingsplan for kystruten innebærer ingen endringer i anløpsstrukturen i Nordland. Justeringene i ankomst-, avgangs- og liggetider i havnene er forholdsvis moderate. De fleste endringene innebærer forskyvninger på mellom 5 og 30 minutter, enten tidligere eller senere enn i dag. Flere havner beholder dagens tider med små eller ingen justeringer.

Nordgående seilinger får de minste endringene, hovedsakelig på 5 til 10 minutter. Sørgående seilinger justeres noe mer, med ankomster og avganger som flyttes 15 til 30 minutter senere enn dagens rutetider. Seilingstidene mellom havnene er i hovedsak uendret, men på enkelte strekninger økes eller reduseres de med mellom 5 og 10 minutter.

Liggetidene i havnene er i stor grad uendret, men enkelte anløp foreslås justert med mellom 5 og 15 minutter. Nord for Bodø er det foreslått minimum liggetid på 20 minutter i alle havner, med unntak av Stokmarknes i nordgående nattanløp.

Eventuelle justeringer i kystrutens rutetider kan påvirke korrespondansene i fylkeskommunens kollektivtilbud. Det er allerede i dag små tidsmarginer mellom anløpene til kystruten og NEX 1 (regional hurtigbåtrute mellom Sandnessjøen og Bodø), på Ørnes. En fremskynding av anløpet på fem minutter vil øke risikoen for samtidighetskonflikter mellom fartøyene.

I Brønnøysund vil dagens bussavganger fra sentrum kl. 15.10 til flere destinasjoner ikke lenger korrespondere med kystruten dersom anløpstiden flyttes til kl. 15.20. Det er også etablert korrespondanser i Stamsund videre mot Leknes og Svolvær. En ankomst ti minutter

senere enn i dag vil kunne svekke disse overgangene og redusere tilbudets samlede tilgjengelighet og funksjonalitet for de reisende.

Vurdering av spm. 3: Spørsmålet om fartøyene bør kunne forlate kai før oppsatt avgangstid når alle passasjerer og alt gods er tatt om bord, må vurderes opp mot hensynet til forutsigbarhet og tillit til rutetilbudet. Det er avgjørende at både reisende og godseiere kan legge de publiserte rutetidene til grunn for sin planlegging. Dette har også stor betydning for korresponderende transport, tilbringertjenester, logistikk og øvrige havne- og transportoperasjoner. Oppgitte avgangstider bør derfor være bindende og etterleves i praksis for å sikre den forutsigbarheten som er nødvendig for at transportsystemet skal fungere effektivt.

Vurdering av spm. 4: Offentlig kjøp av kystrutetjenester skal først og fremst sikre et transporttilbud for lokalpassasjerer og godstransport. Samtidig har kystruten stor betydning for reiselivet langs kysten. Kortere liggetid i Ålesund på nordgående seiling kan bidra til en bedre fordeling av rutetidene i havnene nordover, mer effektiv utnyttelse av fartøyene, økt operasjonell fleksibilitet og bedre regularitet under krevende værforhold. Endringen kan også legge til rette for økt aktivitet og lokal verdiskaping langs kysten, samt styrke tilgjengeligheten for innbyggere og næringsliv.

Samtidig kan sesongtilpassede ruteplaner redusere forutsigbarheten for reisende, reiselivsnæringen og øvrig næringsliv langs kysten. Sesongjusterte rutetider kan føre til at anløp flyttes mellom dag- og nattetid, svekke korrespondanser med andre transporttilbud og gi mindre hensiktsmessige reisetider for passasjerene. De kan også gjøre det mer krevende for lokalbefolkningen og næringslivet å orientere seg i rutetilbudet gjennom året.

Fylkesrådets vurderinger og konklusjon

Det vises til [Nordland fylkeskommunes høringssvar fra februar 2026](#) til Oslo Economics' rapport om et best mulig transportsystem langs kysten. Vurderingene og konklusjonene som lå til grunn for høringssvaret, er også høyst relevante for den foreliggende høringen om ny ruteplan for kystruten og bør tillegges betydelig vekt i den videre behandlingen av saken.

Kystruten er en sentral del av transportinfrastrukturen langs kysten og har stor betydning for bosetting, næringsliv, beredskap og samfunnssikkerhet. Det er derfor viktig at videreutviklingen av tilbudet bidrar til å styrke, ikke svekke, transporttilbudet til kystsamfunnene. Tilstrekkelige liggetider i havnene, kombinert med faste og forpliktende rutetider, er avgjørende for effektiv godshåndtering og forutsigbare tjenester for næringsliv og innbyggere.

Samtidig er det viktig at rutetilbudet i større grad tilpasses de faktiske transportbehovene gjennom året. Det bør derfor utredes sesongtilpassede ruteopplegg med egne sommer- og vinterruter, utviklet i tett dialog med regionale og lokale aktører. Dette vil kunne styrke regulariteten, legge til rette for en mer effektiv utnyttelse av fartøyene og forbedre transporttilbudet for både innbyggere og næringsliv. Samtidig vil det styrke kystrutens rolle som en kritisk livsnerve for bosetting, verdiskaping og beredskap langs kysten året rundt.

Eventuelle endringer i kystruten må understøtte målene om regional utvikling, verdiskaping, bosetting, beredskap og samfunnssikkerhet langs kysten. Nordlands interesser må tillegges betydelig vekt i det videre arbeidet med utforming av rutetilbudet.

Økonomiske konsekvenser av innstillingen

Saken har i utgangspunktet ingen direkte økonomiske konsekvenser. Eventuelle endringer i kystrutens ruteplan kan imidlertid medføre begrensede merkostnader knyttet til nødvendige justeringer i fylkeskommunens kollektivtilbud for å opprettholde korrespondanser mellom transporttilbudene.

Vedlegg	DokID
Høring - forslag til ny ruteplan for kystruten Bergen-Kirkenes - fra Alstahaug kommune (3257299)	2161914
Svar på høring om best mulig transportsystem langs kysten - Alstahaug kommune (3257300)	2161915
Til høring - forslag til ny ruteplan for kystruten Bergen-Kirkenes (3257298)	2161916